

Tillæg til rapport om græsprotein - resultater fra slagtegrise på græsprotein

Forfattere: Sofie Knorr Jensen og Sarah-Lina Aagaard Schild, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Foto: Linda Rosager Duve

Introduktion

I 2022 blev der hos en økologisk, full-line griseproducent fodret med græsprotein i hele kæden. På baggrund af afprøvningen blev der lavet en rapport om producentens erfaringer og observationer (Se rapport *Græsprotein til søer og grise i praksis* her: https://projekt.seges.dk/groent_udviklings_og_demonstrationsprogram/groent_udviklings_og_demonstrationsprogram-2022/7833). Denne opgørelse er et tillæg til rapporten, da E-kontrol for slagtegrisene giver et større indblik i effekten af græsprotein, som erstatning for soja. Producenten så ingen effekt af den ændrede proteinkilde på smågrise og søer. Disse to grupper modtog foder med 5 % græsprotein, mens slagtegrisene fik 10 %. Dette tillæg fokuserer på slagtegrisene, der altså fik den største andel af græsprotein i foderet.

Produktivitet

Data fra bedriftens E-kontrol er omregnet, så de er sammenlignelige med landsgennemsnittet 2022. Som det ses af Tabel 1 er foderudnyttelsen (FEsv/kg tilvækst) for grisene fodret med 10 % græsprotein i slagteperioden høj både, når den sammenlignes med bedriftens egne tal forud for perioden med græsprotein og for perioden med overgangsholdet, som er fodret delvist med græsprotein og delvist med soja. Foderudnyttelsen under perioden med græsprotein ligger også højere end landsgennemsnittet. Fodring med græsprotein synes dog at have haft en negativ indvirkning på den daglige tilvækst samt på dødeligheden. Disse variable lå hhv. lavere og højere under fodring med græsprotein sammenlignet med perioden uden græsprotein (Tabel 1). På bedriften havde man en oplevelse af at det tog længere tid end normalt at få grisene ud af stalden, hvilket stemmer godt overens med data. De ekstra dage i stalden, inden grisene er slagteklare, har økonomiske konsekvenser for bedriften, da dyrene optager plads. Den bedre foderudnyttelse for grisene på græsprotein betyder dog, at selvom grisene voksede langsommere, så var de effektive i deres udnyttelse af foderet.

Tabel 1: Produktivitet fra E-kontrol af slagtegrise fodret hhv. med 10 % græsprotein (gennemsnit for 3 hold slagtegrise; 10 %), sojabaseret protein inden overgang til græsprotein (gennemsnit for 2 hold slagtegrise; 0 %) og delvist med græsprotein overgang tilbage til sojabaseret protein (data fra 1 hold slagtegrise; delvis). Data er sammenholdt med landsgennemsnittet for 2022.

30-111,5 kg	Demobedrift			Landsgennemsnit*
	(10 %)	(0 %)	(delvis)	
FEsv / kg tilvækst	3,04	2,81	2,88	2,83
Daglig tilvækst, g/dag	920	961	991	921
Dødelighed, %	5,5	2	1,9	3,4
Kødprocent (v 85,1 kg)	62,4	63,8	58,8	60,4

*(https://www.landbrugsinfo.dk/-/media/landbrugsinfo/public/0/c/6/beregnete_notering_okologiske_smagrise_2023_notat_2323.pdf)

Sundhed

Bedriften havde både inden og efter perioden med græsprotein en dødelighed af producerede grise, som lå lavere end landsgennemsnittet (2% og 1,9% vs. 3,4%). Dette tal lå markant højere for perioden med græsprotein (5,5%) og det er uvist, hvorfor denne stigning forekom. Grisene på græsprotein havde en meget lind afføring (som også var klistret, mørk og havde en sødelig lugt), hvilket kan være en del af forklaringen. Som led i at afdække forandringerne i gødningskonsistensen og evt. få en forklaring på den øgede dødelighed blev der indsendt mavesække til en udvidet sundhedskontrol (mave-usk). Der blev lavet en mave-usk på 20 grise som var fodret med græsprotein samt 20, som var fodret med sojabaseret protein. Der var ikke nogen bemærkelsesværdig forskel i ar- og sårindeks mellem maverne for disse to hold. Forklaringen på den ændrede gødning og dødelighed synes således ikke at skulle findes i mavesækken. Dette peger mod, at udfordringerne med ændret gødning sker i tarmene frem for maven.

Ubesvarede spørgsmål

Der er bedrifter, som har oplevet udfordringer med høje niveauer af ærter i deres foderblandinger. Grisene i nærværende undersøgelse modtog foruden de 10 % græsprotein også 9% ært i deres foderblanding. Det er derfor relevant at undersøge, hvorvidt en kombination af høje niveauer af ært og græsprotein er u hensigtsmæssig i foderblandinger til grise.

Den ændrede gødningskonsistens, som observeres både for grise og fjerkræ fodret med græsprotein tyder på, at græsprotein har en effekt i tarmene, når det vejes op med den uændrede USK. Det er endnu uklart præcist hvordan, at græsprotein påvirker tarmene og hvilke egenskaber ved proteinet, der påvirker gødningskonsistensen og potentielt fordøjelsen, dette er relevant at få kortlagt for at sikre en høj foderværdi af græsprotein fremadrettet.